

OBSAH

1. INDIÁNI BEZ TOMAHAŤŮ 9
 „Američtí lidé“ – jak vyhlížejí – Paleoameričané – indiánské jazyky –
 prvá z indiánských otázek.
2. ODKUD PŘIŠLI 13
 Co si vyprávějí Warrauové – názory lorda Kingsborougha – deset
 ztracených židovských kmenů – předkové přišli z Asie – co se stalo
 před 30 000 lety – o čem svědčí krevní skupiny – poslední americká
 „doba ledová“ – po obou březích Beringovy úžiny – kudy vedl chodník
 Amerikou – Aleš Hrdlička hledá nejstaršího Američana.
3. DLOUHÁ POUŤ KE STŘEDNÍM KULTURÁM 23
 Amerika, domov Indiánů – kde je vlast indiánských kultur? – lovci
 z jeskyně Sandia – po stopách amerických mamutů – lidé z Folsomu –
 Cochisané, prvá zemědělská kultura Severní Ameriky – kjökkenmød-
 dings neboli pohled do kuchyně – „výrobci košfků“ – obyvatelé skalních
 hradů – první puebla a první Pueblané – dlouhá pouť ke středním
 kulturám.
4. MEZIHRA S MOUNDY 31
 Americké mohyly – co jsou ve skutečnosti moudy – adenská kultura –
 prvá města Severní Ameriky – mississippská kultura – Mound mnichů,
 Cahokia – Natchezové – kult slunce – byli zde Mexičané?
5. LIDÉ JAGUÁŘI 38
 Kde všude žijí v Americe Indiáni – Mexiko, kovárna staroamerických
 kultur – u mexických jezer – tepexpanský člověk – kukuřice, živitelka
 Indiánů – co vyprávěl Ixtlilxochitl – stvoření indiánského světa – prvá
 americká pyramida – podivní tloušťci archeologa Dupaixie – přichází
 jaguár – obrovité kamenné hlavy – Olmékové vystupují z hlubin za-
 pomnění – nejstarší vysoká kultura předkolumbovské Ameriky – co
 všechno uměli Olmékové – vývoz olmécké kultury.
6. OD TOTONAKŮ K MIXTÉKŮM 48
 Kdo po Olmécích – ve Veracruzu Totonakové – pojďme do totonackých
 měst – k čemu sloužilo kamenné jho – a k čemu totonacké „palmy“ –

po Totonacích Huastékové – lid, který odolal i Aztékům – zpět na mexické náhorní roviny – Teotihuacan, příbytek bohů – město, které stavěli obři – Toltékové, učitelé Mexika – Tula, o níž nikdo nevěděl – Quetzalcoatl poprvé – za poklady na mexický jih – o zapotéckém kalendáři – hrobky a hroby Monte Albán – zlato patří Mixtékům – Mitla, příbytek smrti – mitlanské paláce – Mixtékové pší knihy – trojspolek Tarasků – král Tariacuri a jeho pokračovatelé – kult ohně – yacaty – Chichimekové – než přišli Aztékové.

7. VLÁDCOVÉ MEXIKA 63

Zpět k mexickým jezerům – Mexikové – země sedmi jeskyní – založení Tenochtitlanu – Tenoch a Huitzilihuitl – vytvoření trojspolku – společenské zřízení Aztéků – pracující a nepracující – zemědělci, řemeslníci, obchodníci – aztécké vojenství – jak a proč vedli Aztékové války – vládcové Mexika – Axayacatl, Tizoc, Ahuizotl, Montezuma – nejenom meč – školství po aztécku – aztécká filozofie – věda ve starém Mexiku – kalendář – o aztécké literatuře – Texcoco, „Paříž Ameriky“ – Nezahualcoyotl, vládce básník – aztécká města – procházka Tenochtitlanem – život na Montezumově dvoře – bohové Aztéků – lidské oběti – prvé jednobozství.

8. Z CHAVÍNU DO TIAHUANACA 88

Ve středních Andách – hory a pobřeží Peru – první lidé v Jižní Americe – punínský nález – Palli Aike – první andští zemědělci – Chavíňané, Olmékové Jižní Ameriky – první vysoká kultura And – a první indiánské město v Andách – Chavín de Huantar – hrobky v Paracasu – o čem svědčí trepanované lebky – pláště paracaských mrtvých – kultura Nazca – obrovská galerie na Pampa de Palpa – stometroví ptáci, dvousetmetrové přišery – Mochica, pyramidy a keramika – státní zřízení Mochiků – život v říši Chimu – Chan-Chan, velkoměsto mezi mořem a pouští – „Čínská zeď“ Chimu – co říkají chimujské legendy – Tiahuanaco, „Věčné město“ Ameriky – u Brány slunce – kdo stavěl Tiahuanaco?

9. INKOVÉ – JAK BUDOVAT INDIÁNSKÉ ŘÍŠE 104

Tahuantinsuyu, říše Inků – země čtyř částí – jak přišli Inkové na tento svět – Manco Capac a Mama Ocllo – zrození říše – Kečuánci, „Lidé z teplého údolí“ – třináct inků – ayllu-incké zemědělství – kdo pracoval na peruánském poli – mita – Cuzco, pupek světa – v paláci a chrámech inků – Machu Picchu, Ollantaytambo, Sacsahuaman – incké cesty – problém písma – quipu, „uzlové písmo“ – Ollantay – jaká byla říše Inků.

10. ZEMĚ ZLATÉHO KRÁLE 123

Kde leží země zlatého krále – a kdo byl El Dorado – Muiskové se představují – nejstarší kultura Kolumbie – stolečky a sochy ze San Agustína – kultura Tierradentro – zlato, všude zlato – Quimbayové –

Taironi, zlatníci Kolumbie – zpět k Muiskům – na kolumbijské náhorní planině – muišští rolníci a řemeslníci – zahraniční obchod a zlaté mince Muisků – devět států Muisků – země Tunja a země Bogota – zipa a zaque – Guatavita, jezero El Dorada – pohled na Střední Ameriku.

11. DÁVNO PŘED KOLUMBEM 131

Cesty vysokých kultur – Amerika byla navštívena dávno před Kolumbem – byli však také někdy Indiáni v Evropě? – Indiáni ve starém Římě – Číňané ve staré Americe – Angor, Pagan, Amerika – Polynésané v Americe – první cesty Normanů do Ameriky – Rudý Erik, zakladatel staroseverských osad v Grónsku – Vinland – kolonizační výprava Torfinna Karlsevna – první evropské osady v Americe – kde ležely – Helge Ingstad a jeho výzkumy v L'Anse aux Meadows – kensingtonský kámen – runové nápisy a runové mapy.

12. KLÍČ K INDIÁNSKÝM KULTURÁM 138

Kolumbus a ti druzí – „oficiální objevení Ameriky“ – první zpráva o Indiánech – stránka z Kolumbova deníku – Evropané poznávají indiánské kultury – „Starý svět“ poznává „Nový svět“ – Guanahani, první evropská „država“ v Americe – Kuba a Haiti – Tordesillaská smlouva a rozdělení Ameriky – Portugalci v Novém světě – hledání neexistujících indiánských říší – svědectví bratra Bartoloměje – a první česká zpráva o Indiánech – Amerigo Vespucci, Ital, který dal novému kontinentu své jméno.

13. NÁVRAT BÍLÝCH BOHŮ 147

Přicházejí conquistadoři – Hernando Cortés, muž z Estremadury – Cortés na Española – výprava vyplouvá – Cortés na pobřeží Mexika – Malinche – Aztéci potkávají první Španěly – založení Veracruzu – do země Tlascalanů – bitva u Choluly – Cortés v Tenochtitlanu – konečné zlato – Španělé proti Španělům – Narvazova porážka – povstání tenochtitlanských Aztéků – Indiáni se brání – Montezuma, řečený Slabodušný – ústup z Tenochtitlanu – „Smutná noc“ – bitva u Otumby – Cuitlahuac v čele Aztéků – hrdina Cauthemoc – Cortés se vrací do Tenochtitlanu – boje na mexických jezerech – dobytí Tenochtitlanu – Cauthemocova smrt – bílí bozi zůstávají.

14. JAK VYVRACET INDIÁNSKÉ KULTURY 159

Znovu proti indiánským říším – Francisco Pizarro – Pizarro v Panamě – Diego de Almagro a Bernardo de Luque – začíná výprava do země Piru – Tumbes, Španělé v prvním inckém městě – Pizarro se vrací do Španěl – 1531, nový pokus o dobytí Peru – Huascar a Atahualpa – Španělé v peruánských horách – bitva u Cajamarcy – zajetí Atahualpy – výkupné za vládce Tahuantinsuyu – Pizarro popravuje posledního skutečného inku – vlci se rvou dál – zavraždění Franciska Pizarra – horští Indiáni se nevzdávají.

15. HLEDÁNÍ ELDORÁDA 172
 Hledání země zlatého krále – Němci ve „španělské“ Americe – Welserové a Fuggerové – Ehinger se dovídá o zlatých Indiánech – Hohermuthova výprava – expedice kapitána Belalcazara – porážka ecuadorských Indiánů – Belalcazar na jihu Kolumbie – Jimenez de Quesada v zemi Muisků – konec svobody Muisků – v zemi zipy – Muiskové umírají.
16. MAYOVÉ 179
 Země Mayů – a jméno Mayů – Mayi vrcholí vývoj staroamerických kultur – „nejgeniálnější Indiáni“ – tři etapy mayské historie – před-mayské období, „Stará říše“, „Nová říše“ – svědectví Diega de Landy – Olmékové, učitelé Mayů – první Španělé v zemi Mayů – Montejobé – Yucatan – Mayové v Petenu – mayská společnost, její rozvrstvení – život ve „Staré říši“ – její zánik – Toltékové ve světě Mayů – mayská renesance – Mayapanská liga – bohové a obřady mayských Indiánů – matematika, astronomie, kalendář – mayská literatura a mayské „kodexy“ – Popol Vuh – pohled do měst Mayů – Copan, Tikal, Uxmal Chichen Itzá – pyramida v Palenque – malované chrámy v Bonampak – Dzibilchaltun – plamen vysokých indiánských kultur uhasíná.
17. OD OHŇOVÉ ZEMĚ PO KARIBSKÉ MOŘE 206
 Mapuche – „Lidé země“ – kultura Araukánů – kde žijí Araukáni – Araukánie v pokolumbovském období – Rankelche, araukánští jezdcí argentinských pamp – chilští Mapuche – na jih od Araukánů – mrazivá Ohňová země – Chonové – Alakalufové – Yaghanové a Onové – Patagonie – Indiáni argentinských pamp – stateční Querandí – jednoduší Indiáni Gran Chaca – vnitrozemí Brazílie – Amazonie a Mato Grosso – Tupijsko-guaraníjské kmeny – Indiáni v pralesích – lovci, rybáři a jednoduší zemědělci – Indiáni Montañy – lovci lidí Jívarové – Indiáni Antilských ostrovů – Aravakové a Karibové – Yaterasové – poslední Indiáni Antil.
18. INDIÁNI PRÉRIÍ 213
 Zpět do Severní Ameriky – poznávání severní poloviny indiánského kontinentu – Cabot, Cortereal, Coronado, Verazzano – pohled na prairie – kůň a bizon – zrod kultury prérijních Indiánů – indiánští bojovníci préríí – náboženství prérijních Indiánů – hmotná a duchovní kultura prérijních Indiánů.
19. OD ALJAŠKY PO FLORIDU 221
 Algonkini a Athabaskové amerického severu – severní lovci – Indiáni Velkých jezer – Severozápadní Indiáni – rybáři a řezbáři – kde jsou domovem totemové sloupy – chudí a bohatí u Severozápadních Indiánů – Indiáni Kalifornie – Indiáni jihovýchodu – creekská konfederace – Indiáni severovýchodu – Irokézové – Liga Irokézů – irokézské společenské zřízení – „Moravští Indiáni“.

20. SKALP, SQUAW, VIGVAM 232
 Malý indiánský slovníček: tomahavk – kalumet – peyotl – posunková řeč – skalp – squaw – tee-pee – vigvam a ještě jiné.
21. SMRT NA MISSISSIPPI 239
 Prvé střety severoamerických Indiánů s bělochy – kolonialismus v Severní Americe – Metacom – Pontiakovovo povstání – náčelník Tecumseh – Cherokeeové – Indian Removal – Cherokeeové se brání – floridští Seminolové – Indiáni v Oklahomě – navěky za Mississippi.
22. SEDÍCÍ BÝK A APAČOVÉ 248
 Nové zápasy za Mississippi – trapeři a obchodníci – obchodní a kožešnické společnosti – „poslední hranice“ – Buffalo Bill a ti druzí – Pacifické dráhy – Siouxové ve válce – boje Cheyennů – Custer a jeho druzí – po Siouxech Apačové – boje v Arizoně – Geronimo, Mangas Coloradas, Cochise – konec indiánské svobody v Severní Americe.
23. CIZINCI VE VLASTNÍ ZEMI? 257
 Cizinci ve vlastní zemi – první rezervace pro Indiány – „pět civilizovaných kmenů“ – „Indiánské teritorium“ – Úřad pro indiánské záležitosti – severoameričtí Indiáni v 1. světové válce – protiindiánský rasismus – první pokusy o rehabilitaci Indiánů v USA – Indiáni a americké státní občanství – Rooseveltovy proindiánské reformy – Collier – IRA – Indiáni ve 2. světové válce – „terminace“ a „relokace“ Indiánů – Indiáni chudí a bohatí – Indiáni pro turisty – chicagská konference – co chtějí severoameričtí Indiáni.
24. POD INDIÁNSKOU VLAJKOU 269
 Indiáni USA na konci šedesátých let – indiánský problém v Severní Americe – tři varianty řešení indiánského problému – Cherokeeové se mění – Navahové, největší indiánský národ USA – hospodářská proměna země Navahů – Indiáne, pomoz si sám – kulturní rozvoj Navahů – indiánské školství v Severní Americe – indiánská inteligence – Irokézové stavějí mrakodrapy – indiánská čtvrt v největším městě Ameriky – moderní indiánské umění – indiánští revolucionáři a indiánští radikálové – Indiáni obsazují Alcatraz – pod indiánskou vlajkou – Indiáni na Aljašce – návrat do Wounded Knee – indiánské boje v sedmdesátých letech – rudý muž u bran třetího tisíciletí.
25. KOLONIALISMUS PROTI INDIÁNŮM, INDIÁNI PROTI KOLONIALISMU 280
 Znovu do Latinské Ameriky – Indiáni pod španělským a portugalským koloniálním jhem – repartimiento a encomiendy – jihoameričtí Indiáni v „reducciones“ – Indián a pozemkové vlastnictví – královští Indiáni – Indiáni v koloniálních městech – indiánští horníci – duchovní conquista Ameriky – Indiáni v jezuitském státě – františkánské misie a Kalifornští

Indiáni – indiánský problém v Latinské Americe – rodí se indigenismus – předchůdci a otcové indigenismu – Montesinos a Bartolomé de las Casas – Burgoské zákony – Vasco de Quiroga u Tarasků – zrod revolučního národně osvobozenického hnutí Indiánů ve španělské Americe – „neo-inkové“ – čeští misionáři a indiánská povstání – vzpoury mexických Indiánů – povstání Tupac Amarua – aymarská vzpoura a její vůdce Tupaj Catarí – „Vraťte nám Ameriku“, „Běloši, jděte domů“ a „Amerika Indiánům“ – vzpoura městských Indiánů v Oruru – poměr Indiánů k protikoloniálnímu boji kreolů.

26. REVOLUCIONÁŘI, REFORMISTÉ A INDIGENISTÉ . . . 298

Indiáni v protišpanělské revoluci – Hidalgo a Morelos – Indiáni v mladých latinskoamerických republikách – nová indiánská povstání – Benito Juárez, Indián, který se stal prezidentem – znovu o indiánské půdě – válka ras na Yucatánu – indiánské masy v mexické národní revoluci – indigenismus se rozvíjí – indigenismus a amerikanistika – indigenismus a sociální a národnostní otázka.

27. CESTA K PÁTZCUARU 307

Jihoameričtí Indiáni ve dvacátém věku – indiánský problém v Andách – ozbrojená povstání horských Indiánů – kečuánská vzpoura – horší Indiáni na stránkách knih – Manuel Gonzalez Prada – „Proindiánské sdružení“ v Peru – Valcárcel – APRA a Indiáni – „Indoamerika“ – José Carlos Mariategui – Amauta – Cardenas – indiánská ejida – Plan de Tepecuacuilco – konference v Pátzcuaru.

28. POHLED NA ZÍTŘEK 320

Znovu o indiánském problému – slovo má statistika – kolik je Indiánů dnes – „Indiánskoiberská Amerika“ – indiánské comunidades – latinskoamerický Indián na venkově a ve městě – formy vykořisťování indiánského proletariátu – indiánský průmyslový proletariát – co jedí Indiáni – zdravotní situace dnešních Indiánů – koka – rozvoj oficiálního indigenismu – Panamerický indigenistický institut – národní indigenistické ústavy – indigenistická střediska – Indiáni, OSN a mezinárodní organizace – sociální a národnostní osvobození latinskoamerických Indiánů – Indiáni ve velkých latinskoamerických revolucích – kubánská revoluce – chilská vláda Lidové jednoty a Indiáni – Indiáni v novém Peru – pozemková reforma a horší Indiáni – kečuánština v peruánských školách – odkaz J. C. Mariateguiho – Indiáni a socialismus – pohled na zítřek.

O PŘEPISU A VÝSLOVNOSTI INDIÁNSKÝCH JMĚN A NÁZVŮ	341
VÝBĚR Z LITERATURY	343
PŘEKLADY CITOVANÉ V TEXTU KNIHY	357